

«اقتصاد مقاومتی در سایه وحدت ملی و امنیت ملی»

معاونین محترم وزیر و مدیران عامل شرکت های اصلی

معاونین محترم وزیر

مدیران کل و رؤسای محترم واحدهای مستقل ستادی و سازمان های تابعه

موضوع: تبیین و شفاف سازی در خصوص اجرای دستورالعمل ارزیابی مالی و تعیین کمترین قیمت متناسب در مناقصات وزارت نفت

به شماره ۱۵۰-۲۰/۲ مورخ ۱۴۰۴/۰۴/۳۱

با سلام

احتراماً؛ پیرو استعلام های صورت گرفته از اداره کل نظام فنی و اجرایی و ارزشیابی طرح های این معاونت و همچنین به استناد بند ۲-۷ دستورالعمل موضوع فوق، به منظور تبیین، شفاف سازی و وحدت رویه در خصوص نحوه اجرای «دستورالعمل ارزیابی مالی و تعیین کمترین قیمت متناسب در مناقصات وزارت نفت» به شماره ۱۵۰-۲۰/۲ مورخ ۱۴۰۴/۰۴/۳۱، مقتضی است از تاریخ ۱۴۰۵/۰۶/۰۱ ضمن رعایت موارد ذیل به عنوان جزء لاینفک دستورالعمل، مراتب به شرکت ها و واحدهای مشمول اعلام و برای اطلاع رسانی به مناقصه گران، به همراه دستورالعمل مذکور، ضمیمه اسناد مناقصه گردد. در مناقصاتی که اسناد مناقصه آنها پیش از تاریخ مذکور تصویب یا به مناقصه گران تحویل شده است، رعایت موارد ذیل، به تشخیص دستگاه مناقصه گزار و با اعلام آن به مناقصه گران خواهد بود.

ردیف	شماره صفحه	شماره بند	اهم موارد مربوط به تبیین و شفاف سازی
۱	۳ از ۱۷	۲-۳ ماده ۳	- مناقصه گزار می بایست اهتمام لازم را در خصوص تکمیل نمودن دقیق موارد مندرج در پیوست یک دستورالعمل (بازبینی) شامل برآورد اولیه و مبانی آن، شاخص های متناسب و روش مورد استفاده برای به هنگام سازی، دوره مبنای برآورد اولیه، دوره مبنای پیمان و... به کار گیرد و متعاقباً برآورد به هنگام را وفق مفاد دستورالعمل و این ابلاغیه محاسبه نماید. - به روز رسانی مبالغ برآورد اولیه در حین فرآیند مناقصه به دلیل تأثیرات آن در تغییر مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار و فرآیند ارزیابی کیفی، فنی و مالی، در عمل تغییراتی در اسناد مناقصه ایجاد می نماید که بعضاً قابل کنترل و اعمال در مراحل مربوطه نبوده و لذا ادامه مناقصه را با مشکلات جدی مواجه می نماید. بنابراین از هرگونه تغییر برآورد اولیه پس از تصویب صورت جلسه پیش از فراخوان (وفق ماده ۶ آیین نامه مستند سازی) و انتشار آگهی فراخوان (در مناقصات عمومی)/ دعوت نامه (در مناقصات محدود) در سامانه ستاد خودداری شود؛ مگر در مواردی که شامل اصلاحات جزئی بخشی از شرح کار یا برآورد باشد، به نحوی که مبنای برآورد اولیه تغییر ننماید و منجر به تغییر زیاد در اسناد مناقصه و تغییر ماهیت مناقصه نشود. در غیر این صورت به استناد جزء ۲ بند ب ماده ۲۴ قانون برگزاری مناقصات، مناقصه لغو می گردد و در صورت لزوم، مناقصه جدید با بازنگری اسناد مناقصه برگزار می شود. - دوره مبنای برآورد اولیه در طول فرآیند مناقصه غیر قابل تغییر می باشد و در صورت تغییر احجام و یا اصلاحات جزئی بخشی از شرح کار به نحوی که تغییر زیاد در اسناد مناقصه و تغییر در ماهیت مناقصه محسوب نگردد،

«اقتصاد مقاومتی در سایه وحدت ملی و امنیت ملی»

برآورد آن بخش، می‌بایست براساس دوره مبنای برآورد اولیه محاسبه و به مناقصه‌گران اعلام گردد.			
- محاسبه و کنترل برآورد به‌هنگام پیش از گشایش پاکت‌های مالی و اعلام آن در جلسه گشایش پاکت‌های مالی الزامی بوده و دستگاه مناقصه‌گزار نمی‌تواند صرفاً به برآورد اولیه اکتفا نماید (به جز موارد استثناء شده در ردیف‌های ۹ و ۱۰ ابلاغیه حاضر). مناقصه‌گزار لازم است، ساز و کار مناسب به منظور تأمین مهلت زمانی مشخص و مکفی برای ارائه محاسبات برآورد به‌هنگام از سوی واحد متقاضی/واحد برآوردکننده، بررسی و تایید آن توسط کمیته فنی‌بازرگانی/واحد تخصصی مربوطه و همچنین تصویب آن در کمیسیون مناقصات قبل از گشایش پاکت‌های مالی را فراهم نماید. - باعنایت به‌اینکه نقش و مسئولیت هر واحد مستقل از واحد دیگر بوده و هر شخص در کمیته فنی‌بازرگانی/واحد تخصصی مربوطه تنها دارای یک حق رأی می‌باشد، بر این اساس عضویت یکی از کارکنان واحد متقاضی معامله/واحد برآوردکننده به‌صورت همزمان در کمیته فنی‌بازرگانی/واحد تخصصی مربوطه بلامانع می‌باشد.	۳-۳ ماده ۳	۳ از ۱۷	۲
- شاخص‌های تعدیل اعلام شده در پیوست یک این دستورالعمل، صرفاً به منظور محاسبه برآورد به‌هنگام کاربرد دارد و مجزا از شاخص‌های تعدیل پیمان که براساس دستورالعمل‌های مربوط به تعدیل (حسب مورد) تعیین می‌گردد، می‌باشد. - تبصره ذیل این بند، مشمول همه انواع شاخص‌های تعدیل مندرج در بندهای ۳-۶-۱ الی ۳-۶-۳ می‌باشد.	۶-۳ ماده ۳	۴ از ۱۷	۳
- در تعیین دوره مبنای پیمان در مناقصه، چنانچه به‌هنگام‌سازی بخشی از پیمان مورد نظر براساس شاخص‌های سازمان برنامه و بودجه کشور باشد دوره مبنای پیمان در این حالت یک دوره سه ماهه قبل از دوره سه ماهه‌ای که آخرین روز مهلت تعیین شده توسط مناقصه‌گزار برای تسلیم پیشنهاد قیمت مناقصه‌گران در آن واقع شده است، می‌باشد و در بخش‌هایی از پیمان که فاقد تعدیل بوده یا به‌هنگام‌سازی آنها بر مبنای شاخص‌های تعدیل سازمان برنامه و بودجه کشور انجام نمی‌گردد، دوره مبنای پیمان در این حالت ماهی که آخرین مهلت ارائه پیشنهاد قیمت در آن واقع شده است، می‌باشد که این موضوع در بند ۴ پیوست یک دستورالعمل (بازبینی) با ذکر ردیف‌های مربوطه از جدول آن پیوست اعلام می‌گردد. - در صورت تغییر آخرین مهلت ارائه پیشنهاد قیمت از سوی کارفرما و اطلاع‌رسانی آن به مناقصه‌گران (فارغ از تغییر یا عدم تغییر پیوست یک دستورالعمل) تعریف بند ۷-۳ دستورالعمل و توضیح فوق ملاک عمل برای تعیین دوره مبنای پیمان می‌باشد. - دوره‌های مبنای پیمان اعلام شده در این دستورالعمل، صرفاً به منظور محاسبه برآورد به‌هنگام کاربرد دارد و مجزا از دوره مبنای پیمان برای تعدیل مبلغ پیمان که براساس دستورالعمل‌های مربوط به تعدیل (حسب مورد) تعیین می‌گردد، می‌باشد.	۷-۳ ماده ۳	۴ از ۱۷	۴
- به‌منظور تعیین شاخص دوره مبنای برآورد اولیه، چنانچه در پیوست یک دستورالعمل (بازبینی): - شاخص‌های تعدیل دوره‌ای (سه ماهه) درج شده باشد، شاخص آن دوره ملاک عمل می‌باشد. در صورت عدم انتشار شاخص آن دوره و انتشار آن به‌صورت ماهانه در زمان محاسبه برآورد به‌هنگام، بر اساس تبصره ذیل بند ۳-۶ ماده ۳ دستورالعمل مزبور، شاخص ماه آخر دوره ملاک عمل خواهد بود. - شاخص‌های تعدیل به‌صورت ماهانه درج شده باشد، شاخص آن ماه ملاک عمل می‌باشد و در صورت عدم انتشار شاخص ماهانه در زمان محاسبه برآورد به‌هنگام، شاخص دوره‌ای (سه ماهه) مربوطه ملاک عمل خواهد بود.	۸-۳ ماده ۳	۴ از ۱۷	۵

«اقتصاد مقاومتی در سایه وحدت ملی و امنیت ملی»

- درخصوص تعاریف شاخص‌های I_1 و I_2، منظور از «منتهی به دوره»، انتهای دوره مدنظر برای دوره مبنای برآورد اولیه/دوره مبنای پیمان اعلام شده در پیوست یک دستورالعمل (بازبینی) می‌باشد. - در تعریف I_3 و I_2، به ترتیب آخرین شاخص و آخرین نرخ تورم سالانه تولید کننده کل به تفکیک فصل، اعلام شده در زمان گشایش پاکت‌های مالی (منتشر شده توسط مرکز آمار ایران) ملاک عمل می‌باشد. - نرخ تورم اعلام شده توسط مرکز آمار ایران (I_1 و I_2)، در روابط مورد نظر در این دستورالعمل، با درصد لحاظ می‌گردد. - در صورت تمدید مدت اعتبار پیشنهادها و اعلام آن به مناقسه‌گران، محاسبه پارامترهای به‌هنگام‌سازی در این دستورالعمل براساس تاریخ اولیه مدت اعتبار پیشنهادها (وفق تبصره ۲ ذیل بند ۳-۱۲) می‌باشد و میزان تمدید مذکور تغییری در آنها و در برآورد به‌نگام ایجاد نمی‌نماید. - پارامترهای m، m_0، S_0 و n برای قیمت‌های پیشنهادی باقیمانده پس از ارزیابی شکلی و اعمال ماده ۵ و با حذف قیمت‌های غیر متعارف به استناد تبصره ذیل ماده ۱۰ آیین‌نامه مستندسازی، محاسبه می‌گردد.	۱۲-۳ ماده ۳	۵ و ۶ از ۱۷	۶
چنانچه در زمان گشایش پاکت‌های مالی، برای دوره مبنای برآورد اولیه که در جدول پیوست یک دستورالعمل (بازبینی) درج می‌شود، شاخصی از سوی مراجع ذیربط اعلام نشده باشد؛ در روش اول به‌هنگام‌سازی، پارامترهای I_1 و I_2 در رابطه ۵ و ۶ دستورالعمل (حسب مورد) به ترتیب برابر آخرین شاخص و آخرین نرخ تورم اعلام شده در زمان گشایش پاکت‌های مالی درج می‌شود ($I_1 = 1$) و در این حالت، پارامتر T_β مدت زمان (بر حسب سال) از زمان آخرین شاخص اعلام شده تا پایان دوره مبنای پیمان و پارامتر T_γ مدت زمان (بر حسب سال) از زمان آخرین شاخص اعلام شده تا زمان نصف مدت اولیه پیمان (تاریخ پایان مدت اعتبار پیشنهادها به‌عنوان شروع پیمان فرض شود) در نظر گرفته می‌شود.	جزء (ب) بند ۱-۱-۴	۷ از ۱۷	۷
چنانچه در زمان گشایش پاکت‌های مالی، برای دوره مبنای برآورد اولیه که در جدول پیوست یک دستورالعمل (بازبینی) درج می‌شود، شاخصی از سوی مراجع ذیربط اعلام نشده باشد؛ در روش‌های دوم و سوم به‌هنگام‌سازی، پارامتر F_1 مطابق روابط شماره ۹ یا ۱۴ دستورالعمل (حسب مورد) محاسبه و مورد استفاده قرار می‌گیرد. در این حالت پارامتر z، تعداد دوره از دوره آخرین شاخص تعدیل ابلاغ شده (f_0) تا دوره مبنای برآورد اولیه خواهد بود.	جزء (ب) بندهای ۱-۴ و ۲-۴ ۳-۱-۴	۷ و ۸ از ۱۷	۸
- در کارهایی که برآورد اولیه صرفاً مبنای نیروی انسانی دارد و بر اساس مصوبات شورای عالی کار و یا مراجع ذیربط برآورد می‌گردد، در صورت تعدیل‌پذیر بودن پیمان و عدم امکان تغییر اجزای جداول نرخ برآورد اولیه مناقسه‌گزار توسط مناقسه‌گران در پیشنهاد قیمت، برآورد به‌هنگام محاسبه نمی‌شود و ملاک ارزیابی مالی، برآورد اولیه می‌باشد. در این حالت، موضوع عدم محاسبه برآورد به‌هنگام باید به صراحت در ستون توضیحات جدول پیوست یک دستورالعمل (بازبینی) و اسناد مناقسه درج گردد. - در کارهایی که برآورد اولیه از دو یا چند بخش شامل نیروی انسانی، خرید لوازم مصرفی، تجهیز کارگاه و ... (حسب مورد) تشکیل شده باشد، بخش نیروی انسانی مطابق با بند فوق عمل می‌گردد و درخصوص سایر بخش‌ها در صورتی که از سوی مناقسه‌گزار در اسناد مناقسه برای ضریب پیشنهادی پیمانکار سقف مشخصی اعلام شده باشد یا وزن این بخش‌ها در مجموع کمتر از ۵ درصد مبلغ برآورد اولیه باشد، برآورد به‌هنگام محاسبه نمی‌شود و ملاک ارزیابی مالی، برآورد اولیه می‌باشد (در این حالت، موضوع عدم محاسبه برآورد به‌هنگام باید به صراحت در ستون توضیحات جدول پیوست یک دستورالعمل (بازبینی) و اسناد مناقسه درج گردد)؛ در غیر این‌صورت برآورد به‌هنگام می‌بایست براساس روش اعلام شده توسط مناقسه‌گزار در پیوست یک دستورالعمل (بازبینی) محاسبه شود.	تبصره ۲ بند ۳-۴ ماده ۴	۹ از ۱۷	۹

«اقتصاد مقاومتی در سایه وحدت ملی و امنیت ملی»

- در نظر گرفتن سازوکار به هنگام سازی برای بخش ارزی برآورد اولیه در مناقصات ارزی یا ارزی-ریالی که دارای منشاء داخل هستند در دستورالعمل مذکور با هدف پوشش ریسک تعیین دستوری نرخ تسعیر ارز سامانه ETS نسبت به شاخص های رسمی تعدیل و یا تورم کشور بوده است. لذا با عنایت به تغییر سیاست های ارزی در دی ماه سال ۱۴۰۴ و راه اندازی تالار معاملات ارز تجاری در مرکز مبادله ارز و طلا با نرخ توافقی، چنانچه با تشخیص دستگاه مناقصه گزار، بخش ارزی برآورد اولیه در مناقصات ارزی یا ارزی-ریالی که دارای منشاء داخل می باشد به نحوی محاسبه شده است که از دوره یا زمان مبنای برآورد اولیه تا دوره یا زمان مبنای پیمان (در قراردادهای مشمول تعدیل) یا دوره اجرای کار موضوع مناقصه (در قراردادهای فاقد تعدیل) همچنان معتبر بوده و با واقعیت های بازار همخوانی دارد، محاسبه برآورد به هنگام این بخش از برآورد براساس ضوابط ماده ۴ دستورالعمل موضوعیت نداشته و محاسبات مربوطه در جزء ۲ بند ۴-۴ ماده ۴ و همچنین جزء ۲ ماده ۵ دستورالعمل، مشابه ضوابط مربوط به بخش ارزی دارای منشاء خارج (بخش آخر جزء ۲ بند ۴-۴ ماده ۴ و همچنین جزء ۱ ماده ۵) صورت می پذیرد. شایان ذکر است که در این حالت، عدم موضوعیت محاسبه برآورد به هنگام بخش ارزی منشاء داخل برآورد اولیه باید به صراحت در ستون توضیحات جدول پیوست یک دستورالعمل (بازبینی) و اسناد مناقصه درج گردد. - در خصوص جزء ۲ از بند ۴-۴، بخش ارزی منشاء داخل برآورد اولیه (حسب مورد) قبل از روز جلسه گشایش پاکت های مالی توسط واحدهای مربوطه به هنگام سازی و کنترل می شود. به منظور اعلام برآورد به هنگام بخش ارزی در روز جلسه گشایش پاکت های مالی، مبلغ ریالی به هنگام حاصل با تقسیم شدن به نرخ تسعیر ارز روز کاری قبل از آخرین روز مهلت تعیین شده برای تسلیم پیشنهاد قیمت، به ارز تبدیل شده و مجموع آن با بخش ارزی برآورد اولیه که دارای منشاء خارج می باشد، به عنوان بخش ارزی برآورد به هنگام در نظر گرفته می شود.	جزء ۲ بند ۴-۴ ماده ۴	از ۱۰ ۱۷	۱۰
- با گشایش پاکت های مالی مناقصه گران، بررسی قیمت های پیشنهادی باقیمانده می بایست پس از: - ارزیابی شکلی - اعمال ماده ۵ (و تبصره های آن حسب مورد) - حذف قیمت غیرمتعارف (به استناد تبصره ذیل ماده ۱۰ آیین نامه مستند سازی) صورت پذیرد. لذا ارزیابی مالی طبق بندهای ۱-۶ و ۲-۶ و ۳-۶، پس از حذف قیمت های مردود شده به لحاظ موارد فوق الذکر، انجام می گردد. - قیمت های غیرمتعارف قیمت هایی هستند که شناسایی آن ها به نحوی در اسناد مناقصه از سوی دستگاه مناقصه گزار براساس تجربیات مناقصات قبلی (حسب مورد) درج شده باشد و یا فاصله ای فاحش، نامعقول و غیر عادی با برآورد به هنگام کارفرما داشته باشند.	ماده ۶	از ۱۱ ۱۷	۱۱

تاریخ: ۱۴۰۵/۰۵/۱۰

شماره: ۱۴۰۵/۲۰۷۳۷۲

پیوست: ندارد

«اقتصاد مقاومتی در سایه وحدت ملی و امنیت ملی»

- چنانچه برای حالات (الف) و (ب) تبصره این بند در پیوست یک دستورالعمل (بازبینی)، بازه‌ی محدودتری تعیین شود، این بازه‌ها باید با یکدیگر متفاوت بوده و برای حالت (الف) بیشتر باشد. همچنین در صورت تشخیص مناقصه‌گزار بر عدم استفاده از تبصره این بند (براساس صرفه و صلاح، میزان تکرار پذیری، حساسیت و پیچیدگی کار، اطمینان بالا به برآورد و...) این بازه می‌تواند تا حد صفر محدودتر در نظر گرفته شود و موضوع می‌بایست با درج عدد صفر در بند ۱۰ پیوست یک دستورالعمل (بازبینی) مشخص گردد. - درخصوص جزء (ب) تبصره بند ۳-۳-۶، درحالی که برآورد به‌هنگام کارفرما پایین‌تر از حد پایین دامنه قرار گیرد، اگر حد بالای بازه مشخص شده برای این بند (اعلام شده در بند (ب) سوال ۱۰ پیوست شماره یک) کمتر از حد پایین دامنه قیمت‌های متناسب واقع شده باشد، آنگاه همه قیمت‌های پیشنهادی واقع در این محدوده نیز در دامنه قیمت‌های متناسب قرار می‌گیرند.	تبصره بند ۳-۳-۶ ماده ۶	۱۳ از ۱۷	۱۲
- بررسی مبانی و روش‌های برآورد اولیه و کنترل محاسبات برآورد به‌هنگام توسط کمیته فنی بازرگانی/واحد تخصصی مربوطه مستقل از مسئولیت واحد متقاضی/واحد برآورد کننده می‌باشد. - در ارتباط با تمامی بازه‌ها و محدوده‌های درج شده در دستورالعمل، اعداد یا حاصل دقیق عباراتی که مشخصاً در دستورالعمل و یا پیوست یک دستورالعمل (بازبینی) درج شده است عیناً ملاک عمل قرار می‌گیرند. برای مثال در بند ۲-۶ ماده ۶، رابطه $0.7999 P_0 \leq m \leq 1.35 P_0$ به‌منزله برقراری رابطه $0.8 P_0 \leq m \leq 1.35 P_0$، نخواهد بود؛ یا بطور مثال عدد نرمال‌سازی محاسبه‌شده برای قیمت پیشنهادی یک مناقصه‌گر چنانچه برابر با عدد $1/0.0001$ باشد، به منزله قرارگیری در دامنه قیمت‌های مناسب که تا ۱- می‌باشد، نیست.	کل دستورالعمل	کل صفحات	۱۳
- در بند یک پیوست یک دستورالعمل (بازبینی) که جدول روش محاسبه برآورد اولیه در آن ارائه شده است، در ستون «دوره مبنا»، دوره مبنای برآورد اولیه در مقابل هر ردیف از بخش‌های اصلی درج می‌گردد. همچنین در ستون «عنوان شاخص تعدیل»، شاخص‌های تعدیل مدنظر کارفرما برای محاسبه برآورد به‌هنگام در مقابل هر ردیف از «بخش‌های اصلی» درج می‌گردد و این شاخص‌ها صرفاً برای این دستورالعمل کاربرد دارد و مجزا از شاخص‌های تعدیل پیمان که براساس دستورالعمل‌های مربوط به تعدیل (حسب مورد) تعیین می‌گردد، می‌باشد. - در خصوص بند ۵ پیوست یک دستورالعمل (بازبینی)، باتوجه به لزوم به‌هنگام‌سازی براساس این دستورالعمل، اعلام روش محاسبه برآورد به‌هنگام الزامی است. (مگر موارد استثنا از به‌هنگام‌سازی مندرج در بندهای ۹ و ۱۰ فوق) چنانچه برای ردیف‌های مختلف از «بخش‌های اصلی» جدول پیوست یک دستورالعمل (بازبینی)، روش محاسبه برآورد به‌هنگام به‌صورت متفاوت مدنظر دستگاه مناقصه‌گزار می‌باشد، لازم است روش مدنظر در مقابل هر ردیف «بخش‌های اصلی» در ستون «توضیحات» جدول مذکور درج شود. - در خصوص بند ۶ پیوست یک دستورالعمل (بازبینی)، برای ردیف‌های مختلف از «بخش‌های اصلی» جدول پیوست یک دستورالعمل (بازبینی)، شاخص مدنظر برای محاسبه برآورد به‌هنگام می‌بایست در مقابل هر ردیف «بخش‌های اصلی» در ستون «عنوان شاخص تعدیل» جدول مذکور درج شود.	پیوست یک دستورالعمل (بازبینی)	۱۴ از ۱۷	۱۴

امید شاکری

معاون وزیر در امور مهندسی، پژوهش و فناوری

تاریخ: ۱۴۰۵/۰۵/۱۰

شماره: ۱۴۰۵ / ۲۰۷۳۷۲

پوست: ندارد

«اقتصاد مقاومتی در سایه وحدت ملی و امنیت ملی»

رونوشت:

- جناب آقای مزرعه خطیری-مدیرکل محترم نظام فنی و اجرایی و ارزشیابی طرح‌ها-برای آگاهی لطفاً

